

GREGORIUS.

Valde peccamus, si aliorum bene gesta non diligimus: sed nihil mercedis habemus, si ea, quæ diligimus, in quantum possumus, non imitamur. Imitari vero dicitur sequi, sequitur qui bonum, quod intelligit, operatur.

CASSIODORUS.

Omnis scientia, quo plus sacræ scripturæ testimoniis confirmatur, facilius creditur.

SYXTUS.

Exordium sume á Domino in agendo quæ agis. Omnium quæ agis, Deum invoca testem. Noli prohibere eum qui potest benefacere, si vales, et ipse benefac. In omni quod bene agis, adiutorem esse deputa Deum.

GREGORIUS.

Sciendum nobis est, quod ubique Christus fundamentum est bonorum operum: si sequatur ædificium.

AUGUSTINUS.

Cujuscumque ædificii si Christus fundamentum non fuerit, destruetur.

GREGORIUS.

Difficile est ut bono peragantur exitu, quæ malo sunt inchoata principio.

AUGUSTINUS.

Discedat ab iniquitate omnis qui invocat nomen Domini. Sicut non justificatur quis aliena laude: ita non læditur infamia falsa. Nemo tuus periculo proximus.

HIERONYMUS.

Ab omni nequitia mundum necesse est esse et do-

lo, qui cupit regnare cum Christo. Si vis habere partem cum Christo: Christi tibi exemplo vivendum est, qui ab omni malitia, et nequitia ita fuit alienus, ut nec inimicis quidem vicem reddere rogaret.

GREGORIUS.

Non potest á Domino mereri quod rogat, qui non vult audire quod dixit.

HIERONYMUS.

Si sanctorum cupis habere consortium, á malitiæ et nequitia cogitatu, pectus emunda; quia non nisi sanctos, et justos, et simplices, et innocentes, et puros cælestis aula suscipiet. Æterna vita non nisi per omnem præceptorum divinatorum custodiam promereri potest, dicente scriptura. Si vis ad vitam ingredi, serva mandata. Et qui vitam non habuerit, cælestis regni non potest esse possessor, in quo non mortui, sed vivi quique semper regnabunt. Tres species sunt, per quas regni cælestis possessores introducuntur. Prima est pudicitia. Secunda contemptus mundi: quia ab illis levius mundus contemni potest, qui matrimonii nexibus non tenentur. Mundi vero contemptus exposcitur, ut justitia conservetur: quomodo difficile implere possunt, qui secularium bonorum cupiditatibus, et mundanarum voluptatum negotiis implicantur. Justitia nihil aliud est, quam non peccare. Non peccare autem, legis præcepta est servare. Præceptorum vero observatio, duplici verbo custoditur: ut nihil eorum quæ prohibentur, facias, et quæ jubentur, implere studeas. Hoc est, quod dicit. Recede á malo, et fac bonum. In utroque legis prævaricatio continetur: quoniam qui dicit. Recede á malo, et ipse dicit, fac bonum. Sicut corpus ardet per illicitam voluptatem: ita anima ardebit per debitam pœnam. Si á malo recesseris, et non feceris bonum, transgressor es legis. Non sufficit Christianose á malis abstinere, nisi etiam bonorum operum officia perfecit.

AUGUSTINUS.

Parvum est tantummodo abstinere á peccatis, nisi addamus et bona.

GREGORIUS.

Bonum opus nobis in voluntate fit: nam ex divino adjutorio erit in perfectione.

BEDA.

Nemo cum recto corde bona quæ valet operatur, de salute tua desperet. Non est opus bonum nisi bono geratur animo.

HIERONYMUS.

Bonum quod facis, misericordiæ causa, non jaentia causa facias. Quidquid agis, pro futura age mercede. Nihil studeas propter temporalem laudem, nihil propter opinionem, nihil propter famam, sed propter vitam æternam. Facile contemnit omnia, qui se semper cogitat esse meriturum.

GREGORIUS.

Qui bona agere videtur, et per hæc non Deo, sed hominibus placere desiderat, intentionis suæ faciem deorsum premit.

SENECA.

Quidquid egeris causa gloriæ, hoc erit merces facti tui.

GREGORIUS.

Ille solummodo Deo servit, qui studio Deo placendi bonum operatur.

AUGUSTINUS.

Studendum est, ut bene vivamus, sed valde cavendum, ne inde laudari velimus. Si humanam laudem quærimus, divinam amittimus. Quisquis ab hominibus laudatur, á Christo culpatur. Sed hic laus quæritur,

illic remuneratio amittitur. Nihil nobis prodest omnium rerum eruditio, nisi Dei scientia coronetur.

ISIDORUS.

Nihil prodest omnem scire prudentiam, cui ignorantia Dei deest: et nihil obest scientibus Dominum ignorantia mundi.

GREGORIUS.

Qui ea, quæ Domini sunt, nesciunt, á Domino nesciuntur, Paulo attestante qui ait: Si quis ignorabitur. Docere enim, non cruciari oportet ignorantes: sicut cæcos non cruciamus, sed manu ducimus.

ISIDORUS.

Utile est multa scire, et rectè vivere.

SYXTUS.

Vivere in nobis non est, rectè autem vivere in nobis est.

HIERONYMUS.

Nulla te ignorantia á peccato excusat. Prudentia sine bonitate male est. Frequenter orandum, et flexo corpore, mens erigenda est ad Dominum. Quoties quisque impugnatur vitio, toties in oratione se subdat: quia frequens oratio, vitiorum impugnationem extinguit.

GREGORIUS.

Quanto graviori tumultu cogitationum carnalium premimur, tanto ardentius orationi insistere debemus.

AUGUSTINUS.

Orare oportet in tribulatione, et laudare Dominum in lætitia, atque in omnibus gratias agere.

Oratio humilis divinum promeretur auxilium.

Oratio vera medelam sanitatis exposcit.

Cordis compunctio excitat orationis affectum.

GREGORIUS.

Qui ad aures Domini viam facere cupit, summopere studendum est, ut voces actibus adjuventur.

BEDA.

Quispiam nihil utilitatis affert, bene orando, se infimis implicari.

GREGORIUS.

Vox omnium Christum clamat, sed factum omnium non clamat. Plerique Dominum vocibus sequuntur, moribus fugiunt. Hinc et enim Paulus dicit: Qui confitentur, se nosse Dominum, factis autem negant.

BEDA.

Oratio vera, jucunda sit laudatio. Tunc fit, si quod ore canimus, operum executione non impugnamus.

GREGORIUS.

Citius ad precem iudex flectitur, si à pravitate sua petitor corrigatur.

Sunt, qui temporalem quietem et prosperitatem à suo Creatore quarunt, non ut eidem creatori devotionibus, id est, bonis animis obediant, sed ut abundantius comensationibus et ebrietatibus vacent, et securius ac licentius suis concupiscentiis, suæque carnis serviant illecebris. Hujusmodi peccatores accipi non merentur, eo quod male petant. Nequaquam enim Propheta diceret: Prope est Dominus omnibus invocantibus eum in veritate, si non aliquos Dominum invocare, sed non in veritate cognosceret. Invocant quippe Dominum in veritate, qui in hoc, quod orando petunt, male vivendo non contradicunt. Illi in veritate Dominum invocant, qui eum timere comprobantur.

CASSIODORUS.

Plerumque in rerum opulencia, regnat carnis culpa.

BEDA.

Sunt qui intrantes Ecclesiam multis psalmodiam vel orationem sermonibus prolongant, sed alibi corde, nec ipsi quid dicant, recolunt. Ore quidem orantes, sed mente foris vagantes, omni orationis fructu privantur, putantes à Deo precepi exaudiri, quam nec ipsi qui fundunt audiunt. Quod antiqui hostis instinctu fiat, nemo est qui non animadvertere nequeat.

GREGORIUS.

Quantum antiquus hostis superatum se conspicit, tantum insidiari arctius non quiescit. Statim ut quis ad servitum Dei accedit, arctiores adversum se hostis antiqui excitat tentationes.

HIERONYMUS.

Cum Psalmum dicis, cujus verba loqueris agnosce, et in compunctione magis animi, quam in tremulæ vocis dulcedine delectare. Lachrimas enim psallentis, magis quam voces gratiarum comprobant.

Nunquam sine gemitu orandum est.

BEDA.

Geniculorum inflexio pœnitentiæ et luctus indicium est.

AUGUSTINUS.

Qui magnam misericordiam deprecatur, magnam misericordiam confitetur.

LAURENTIUS.

Sunt multi qui intrant in Ecclesiam, et strepunt in oratione confusse, atque intemperata voce dispergunt labia sua, et foras egressi, obliti sunt omnia. Si tu ipse dicta tua et preces ignoras, quomodo te exaudit Deus? Dicis inclinavi genua mea, et oravi: Genua tua in terram curvastis, et mens tua foris per diversa discurrit. Corpus quidem in terra, sed co-

gitalio foris. Lingua tua pecunias numerat et usuras. Diabolus malus, invidus, inimicus, quando oramus tunc magis incumbit et obstrepit. Non nos pulsat, cum securi jacemus in lectulis. Venimus ad orationem, et mille nos cogitationum stimulis pulsat. Hujus versutias cogitantes, revertamur ad mulierem Cananæam, quæ sic obsecrat: Miserere mei fili David, filia mea male á dæmonio vexatur. Dic et tu: Miserere mei Domine, quia filia mea male á dæmonio pulsatur.

Malus dæmon est peccatum animæ: Nam dæmon extinguitur, peccatum vero stat, nisi sanctis orationibus absolvatur. Grandis sermo est, Miserere mei Deus. Brevis quidem, sed virtute plenus. Nam si foris quæris, clama et dic: Miserere mei Deus. Clama non voce, sed mente, nam et tacentes exaudit Deus. Nec locus quæritur quantum sensus. Hieremias in carcere confortatur. Daniel inter leones exultat. Tres pueri in fornace tripudiant. Job nudus sub dio triumphat. Paradisum de cruce latro invenit. Quid ergo? Si fueris in publico foro, ora intra te. Noli quærere locum, locus ipse es. Ubi fueris, ora: Si fueris in balneo, ora, et ibi templum est.

HIERONYMUS.

Verum Christi templum anima credentis est: non vacet mens tua variis perturbationibus. Quod si pectori tuo inciderint, dominabuntur tui, et deducunt te ad detrimentum maximum.

GREGORIUS.

Studiosæ menti maligni spiritus pravæ cogitationes injiciunt, ut si quiescit á bono opere non quiescat malorum operum delectatione.

AUGUSTINUS.

Mens non potest regnum habere virtutem, nisi prius jugum excusserit vitiorum.

HIERONYMUS.

Mens Christo dedita sic cavere debet minora pec-

cata, quomodo majora. Sciens etiam pro omni verbo ocioso in die iudicii rationem esse reddendum.

SYXTUS.

Etiam in minimis caute age. Non est minimum in vita hominum negligere minima.

Beatus Gregorius ad secundianum inclusum.

Omne tempus in quo de Deo non cogitas, hoc te computa abdidisse. Antiquus hostis mox ut ociosam mentem invenerit, ad eam sub quibusdam orationibus locuturus venit. Et quidem ei de gestis preteritis ad memoriam reducit audite quidem verba, quæ indecenter resonant, et si quæ dudum turpiter acta sint, eorum speciem cordis oculis opponit. Et quoniam de presentibus non valet inquinare, de male transactis violat. Et deceptam mentem spe, in delectatione reparat. Unde divinam semper pœnitentia afflixit, ita ut cum psalmista dicat. Computruerunt et deterioratæ sunt cicatrices meæ. Cicatrix quippe figura est vulneris, sed sanati. Cicatrix igitur ad putredinem reddit, quando peccati vulnus, quod per pœnitentiam sanatum est, in delectationem sui animum convertit. Sæpè quod nunquam fecimus per hostis callidi insidias, cordis oculis invidemus. Cumque insensibiliter in hoc delectamento subrepat, quamvis jam plangent, quæ fecerit, lædet tamen infelicem animum quædam non fecisse, quæ plangat. Hæc sunt cordis nostri tenebræ quas in hac vita volentes nolentesque sustinemus. Quid contra hæc quærendum, nisi adiutorium in opportunitatibus in tribulatione.

AUGUSTINUS.

Diabolus non cogendo, sed suadendo nocet, suadere enim et sollicitare potest cogere omnino non potest. Non est unde plus gaudeat diabolus, nisi quando homo dicit, quod ipse diabolus fecerit ut peccat.

HIERONYMUS.

Arguendi sunt qui cogitationes à diabolo immitti putant, et non ex propria nasci voluntate. Diabolus inventor malarum cogitationum esse potest, autor esse non potest.

GREGORIUS.

Dum in cogitatione voluntas non reprimitur, etiam in actione dominatur.

AUGUSTINUS.

Sed quisquam non potest aliquid facere, aut ad aliquid faciendum membra movere, nisi primum præcesserit iustio cogitationis, facta enim de cogitatione procedunt.

GREGORIUS.

Pensemus, si possimus dispensationem supernæ pietatis, plus de conversis peccatoribus, quam de stantibus iustis in cælo. Dominus gaudium esse fatetur: stantibus si cesiderint minatur pœnam. Lapsis vero ut resurgere appetant, promittit misericordiam, illos terret ne præsumant in bonis, justos refovet, ne desperent in malis. Justus es, iram pertimesce, ne corruas. Peccator es, præsume de misericordia ut surgas.

EZECHIEL.

Iustitia iusti non liberabit eum in quacumque die peccaverit, et iniquitas iniqui non nocebit ei.

HIERONYMUS.

Sancti corruunt si fuerint negligentes. Et peccatores pristinum recipiunt gradum, si sordes peccatorum, flelibus laverint.

GREGORIUS.

Qui ex carnis blandimento multa peccavimus, ex afflictione carnis purgamur. Sciendum quoque nobis est quia pœna præsens si afflicti animum convertit,

finis est culpæ præcedentis. Si autem à timore domini minime convertit, initium est pœnæ sequentis. Curandum nobis et summopere in fletibus tota mentis conversione vigilandum est, ne de tormento ad tormenta transeamus.

AUGUSTINUS.

Attende scripturam dicentem, flagellat omnem filium quem recipit. Et tu dicis, forte exceptus eris. Si fueris à passione exceptus flagellorum, eris exceptus è numero filiorum. Qui non habet tentationes, non habet consolationes.

PAULUS.

Conculsit Deus omnia sub peccato, ut omnium miseretur.

HIERONYMUS.

Nihil enim perficeret spiritualis virtus, nisi subesset carnalis infirmitas.

CASSIODORUS.

In conspectu divinitatis nemo dubitet misericordiam consequi, quia nullum peccantem reversum despicit, qui peccatores redimere venit.

GREGORIUS.

Apud misericordem namque iudicem nec ille fallax habebitur, qui ad veritatem revertitur, etiam postquam mentitus sit, nam melius est fallere in misericordiam faciendo, quam in severitatem tenendo.

ISIDORUS.

Ab integris celebrari sacra oportet.

PAULUS.

Ineptas et aniles fabulas devita.

HIERONYMUS.

Scurrilitas atque lascivia de præsentibus non habeant

locum. Nunquam verbum in honestum audias. Omne quod non edificat audientes, in periculum vertitur audientium. Corruptunt mores bonos colloquia mala.

SIXTUS.

Lingua iniqua iudicium mentis est mala.

HIERONYMUS.

Officium tuum sit charissime, non solum oculos servare castos, sed et linguam.

SENECA.

Nihil pecant oculi, si animus oculis imperat.

GREGORIUS.

Antequam ad luxum moveatur corpus, ad jocos, vel inania verba movetur lingua. Sicut non justificatur quis aliena laude, ita non læditur infamia falsa.

SIXTUS.

Semper de bonis loqui stude. Quod bonum est, hoc solum te dicere puta. Assuesce linguam tuam bona loqui.

HIERONIMUS.

Preciosa lingua Deo est, quæ non nisi in divinis rebus novit verba construere et sermones, unde cœlestia semper eloquia proferuntur.

ISIDORUS.

Reddit sæpè multa falsitas hominem in veritate suspectum. Res dubia facit hominem negligentem.

HIERONYMUS.

Melius est è duobus imperfectis rusticitatem habere sanctam, quam eloquentiam peccatricem. Multoque melius est vera loqui rustice, quam discerte falsa proferre.

ISIDORUS.

Mendaces faciunt ut nec dicentibus credatur.

HIERONYMUS.

Fac aliquid operis, ut diabolus te semper inveniat occupatum.

SIXTUS.

Quod necesse est fieri, voluntariè facito. Quod non oportet fieri, nullo modo facias.

HIERONYMUS.

Nulla modo sacra lectio manibus tuis desit. Tenenti tibi codicem somnus subripiat, et cadentem pagina facta suscipiat. Ama scientiam scripturarum, et carnis vitia non amabis.

SIXTUS.

Qui amat quod non expedit, non amat quod expedit. Et qui habet studium erga ea quæ non sunt bona, latebunt eum quæ sunt bona.

ISIDORUS.

Licet diabolus tentationem justis semper inferre cupiat, tamen si à Deo potestatem non accipiat, nullatenus adipisci potest quod appetit. Unde et omnis voluntas diaboli semper injusta est et permittente Deo, omnis potestas justa. Temporalia sunt quibus inest ortus vel obitus. Perpetua, quibus inest ortus, non terminus. Malus enim est diabolus, qui non quæ Dei sunt, sed quæ sua requisivit.

Nulla autem major iniquitas, quam non in Deo, sed in se quempiam velle gloriari.

Omni tempore servis Dei jejunandum est.

HIERONYMUS.

Jejunium non perfecta virtus, sed cæterarum virtutum est fundamentum.

JOEL.

Sanctificare jejunium.

GREGORIUS.

Jejunium quippe sanctificare est, adjunctis bonis aliis dignam Deo abstinentiam carnis ostendere.

AUGUSTINUS.

Tunc Deo erunt accepta jejunia, si operibus bonis fuerit expiata conscientia.

HIERONYMUS.

In comparatione duorum malorum, levius malum est aperte peccare, quam simulare et fingere sanctitatem.

AUGUSTINUS.

Neque enim reputanda est abstinentia, ubi fuerit ventris saturitas subsecuta. Spernitur jejunium quod in vesperum refectione ciborum reficitur.

GREGORIUS.

Non Deo, sed sibi jejuna, si ea quæ sibi subtrahit, non pauperibus tribuit, sed ventri postmodum offerenda custodit. Sibi comedit et bibit, qui alimenta corporis quæ sunt communia conditoris, sine indigentibus percipit.

HIERONYMUS.

Ardentes diaboli sagittæ jejuniorum et vigiliarum fulgore restringendæ sunt.

SIXTUS.

Pasce animam tuam verbo Dei, corpus vero simplicibus cibis, quia multi sibi impediunt castitatem.

HIERONYMUS.

Parcus cibus et venter esuriens, triduanis præferatur jejuniis: Modicus ac temperatus cibus et animæ et corpori utilis est.

PROSPER.

Nihil illi proficiunt, qui se à cibis temperant, si viliis serviunt.

HIERONYMUS.

Melius est quotidie parum, quam satis raro sumere.

GREGORIUS.

Incassum caro atteritur, si à pravis suis voluptatibus animus non refrænatur.

HIERONYMUS.

Tunc apud Deum prava est abstinentia, cum animus non jejuna à vitiis.

AUGUSTINUS.

Confessio malorum initium est bonorum operum, Confessio initium sanitatis est. Ad hoc primus homo requisitus fuerat, ut peccatum quoque transgressionis quod comisserat, confitendo deleret.

CHRYSOSTOMUS.

Non vult peccatoribus inferre vindictam, qui dare quærit confitentibus veniam.

HIERONYMUS.

Sine vera confessione et pænitentia, nemo salvabitur.

SAPIENTIA.

Justus in principio accusatur est sui.

GREGORIUS.

Quilibet peccator conversus in fletibus, jam justus esse inchoat, cum cæperit accusare quod fecit.

BASILIUS.

Melior est in malefactis pura confessio, quam in bonis operibus superba gloriatio.

HILARIUS.

Vera confessio est peccati sine intermissione tem-

poris pœnitere. Peccati vera pœnitentia est, ab eo, quod pœnituit destitisse.

GREGORIUS.

Pœnitentiam vere agere est, scilicet iterum plangenda devitare.

ISIDORUS.

Pœnitentia nomen suscepit à pœna. Pœnitentia non verbo est agenda, sed facto.

AUGUSTINUS.

Nihil ei magis congruit, qui pœnitentiam gessit, quam castitas perseverans, et mentis et corporis.

GREGORIUS.

Magna est contra peccatum virtus pœnitentiæ, scilicet, si quis in eadem pœnitentia perseveret.

Apud Deum non tam valet temporis mensura, quam doloris: nec abstinentia tantum ciborum, quam mortificatio viliorum.

CHRYSOSTOMUS.

Pœnitentia refrigerium est animæ.

GREGORIUS.

Misericors Deus sinum suæ pietatis aperit, nosque ad se per pœnitentiam redire quærit. Sed pœnitentiam digne agere non possumus, nisi modum pœnitentia cognoscamus. Pœnitentiam quippe agere est et perpetrata plangere, et plangenda non perpetrare. Nam qui sic alia deplorat ut tamen alia committat, adhuc pœnitentiam agere aut ignorat aut dissimulat.

De conversione in ultimis positorum.

Celestinus papa.

Nunquam est sera conversio. Vera ad Deum conversio, in ultimis possitorum, mente potius æstimanda est quam tempore. Nam in quacumque hora conversus ingemueris, salvus eris.

ISIDORUS.

Non dubitamus circa finem justificari hominem, per pœnitentiæ compunctionem.

In actione pœnitentis non tam consideranda est mensura temporis, quam doloris. Si bona est in extremis conversio, tum melior est quæ ante finem agitur, ut ab hac vita securus transeat.

Stultus timor est, quo plus timetur humana indignatio quam divina.

HIERONYMUS.

Septies cadit justus et resurgit. Si cadit quomodo justus? Et si justus quomodo cadit? Sed iusti vocabulum non amittit, qui per pœnitentiam semper resurgit.

ISIDORUS.

Unusquisque tanto majoris est criminis, quanto ante quam caderet majoris erat virtutis. Præcedentium namque magnitudo virtutum crescit ad cumulum sequentium delictorum.

AUGUSTINUS.

Deus noster sicut cautos facit qui non ceciderunt, sic desperatos non vult qui ceciderunt.

HIERONYMUS.

Nihil ita offendit Deum, quam desperatio.

LAURENTIUS.

Nemo desperans salute fruatur.

JOANNES APOSTOLUS.

Est peccatum ad mortem, non pro illo dico ut roget quis. Peccatum ad mortem est usque ad tempus mortis protractum.

HILARIUS.

Peccatum quod in hac vita non corrigitur, ejus venia post mortem frustra postulatur.

AUGUSTINUS.

Dominus peccatum sine ultione non deserit. Nequaquam peccato parcitur, quod nullatenus sine vindicta laxatur.

CYPRIANUS.

Non est quidquam in criminibus, quod non penituntine deleatur. Secreta satisfactione solvi mortalia crimina non negamus.

Nihil ita repugnat Deo quam cor impœnitens, ad iracundiam provocans iudicantem.

HIERONYMUS.

Solum crimen quod veniam consequi non potest, solum desperationis vulnus, quod mederi non queat.

AUGUSTINUS.

Peccatum cum desperatione certa mors est.

HIERONYMUS.

Pejus est per meditationem peccare, quam per præcipitationem. Sunt nonnulli qui corde peccatum concipiunt faciendum quod deliberant: id aut timore omittunt, aut impedimento difficultatis adimplere nequeunt, ii profecto in domo, id est, in corde moriuntur. Difficile imo impossibile est, ut præsentibus quis fruatur bonis et futuris, et ventrem hic, et illic mentem impleat, ut de deliciis transeat ad delicias, et in cælo et in terra appareat gloriosus.

SYLVESTER.

Iusta inquisitio sollicitos auditores habere desiderat.

SENECA.

Plerique metu cessant peccare, non innocentia.

DE PERSEVERANTIA.

HIERONYMUS.

Non quæruntur in Christianis initia, sed finis.

ISIDORUS.

Non inchoantibus præmium promittitur sed perseverantibus datur.

HIERONYMUS.

Cœpisse multorum est: ad cumulum vero pervenisse paucorum. Non inchoasse tantum, sed perfecisse virtus est. Virtus boni operis est perseverantia.

GREGORIUS.

Tunc placet Deo nostra conversatio, quando bonum quod inchoamus perseverante fine complemus.

Incassum bonum agitur, si ante terminum vitæ deseratur.

Magnum coram Deo nostro est, in bonis operibus indesinenter permanere.

ISIDORUS.

Unumquemque Deus de suo fine, non de vita præterita iudicat.

CYPRIANUS.

Ex fine suo unusquisque aut justificabitur, aut condemnabitur.

ISIDORUS.

Semper in vita hominis finis quærendus est: quia Deus non respicit quales ante fuerimus, sed quales circa finem extiterimus.

HIERONYMUS.

Unumquemque iudicat Deus, sicut invenerit: nec præterita considerat, sed præsentia, si tantum vetera novella conversatione mutantur.

Debemus semper animo præmeditari, quid futuri sumus.

CASSIODORUS.

Si id, quod futurus es, sedula meditatione timaris, cre-